

Інструкційна картка
до самостійного заняття №14

1 год.

Змістовий модуль2.

Тема заняття 2.6. Споживач і грошові розрахунки.

Навчальна: розглянути та засвоїти матеріал по темі. З'ясувати в чому полягає роль грошей житті держави і споживачів. Сформувати поняття реклами та в чому її роль. З'ясувати в чому полягає захист прав споживачів в Україні. Самозахист. Навчити складати претензію, позовну заяву.

Розвиваюча: заохочувати студентів до вивчення дисципліни «Сімейно-побутова культура та домашня економіка». Розвивати логічність мислення, почуття відповідальності, впевненості та обізнаність в правах і обов'язках споживачів в захисті їх прав. Розвивати навички самостійної роботи з навчальним матеріалом.

Виховна: Виховання бережливості. Виховання мотивів навчання, праці та вміння використовувати закон «Про захист прав споживачів» для захисту своїх прав.

Тип заняття: Засвоєння нових знань.

Методи навчання: робота з підручником, самостійна робота з теоретичним матеріалом лекції. Робота в мережі Інтернет.

Література:

Т.Б.Гриценко, Т.Д.Іщенко, Т.Ф.Мельничук «Сімейно-побутова культура та домашня економіка» Навчальний посібник. -К.:Вища освіта, 2004.-480с.

С.А.Вишневецький «Сімейно-побутова культура та домашня економіка» Навчальний посібник. К.: Аграрна освіта, 2001.-362с.

Ресурси мережі Інтернет.

План.

- 1.Роль грошей в житті держави і споживача.
- 2.Споживач у світі інформації.
- 3.Основні види реклами.
- 4.Захист прав споживачів в Україні.
- 5.Самозахист.

Методичні вказівки до вивчення теми. Вивчаючи матеріал теми з'ясуйте, яка роль грошей в житті держави і споживача. Довідайтесь про рекламу та її види. Ознайомтесь з використанням закону України «Про захист прав споживачів» для захисту прав споживачів в Україні. Як здійснити самозахист?

Необхідно досить уважно ознайомитись з теоретичним матеріалом щоб вміти відповідати на поставлені запитання та працювати з законом України «Про захист прав споживачів». Навчитись складати претензію, позовну заяву.

Після вивчення теми студенти повинні **вміти**:

Правильно оцінювати рекламу. Складати претензію. Складати позовну заяву. Здійснювати самозахист.

Прочитайте. с. 269 -284 навчального посібника С.А.Вишневський «Сімейно-побутова культура та домашня економіка».

Т.Б.Гриценко, Т.Д.Іщенко, Т.Ф.Мельничук «Сімейно-побутова культура та домашня економіка» Навчальний посібник. -К.:Вища освіта, 2004.-480с. **с.239 - 253.**

Теоретичний матеріал.

У грошей, як і у всього на світі, своя історія. І навіть не одна, а цілих дві. Перша про те, як наші предки винайшли засіб обміну для придбання товарів і послуг, певну «міру» їх цінності. Друга – в якій гроші відіграють провідну роль. Роль грошей в економіці іноді порівнюють із обігом крові в організмі людини. Колись грошима служили акуліччі зуби і скляне намисто, раковини і хутра. Зараз ми користуємося монетами, паперовими грошима і чеками. Купуючи, ми, даємо виробнику товарів гроші на оплату праці робітників і на інші витрати. Частина цих грошей робітники і підприємці віддають державі у вигляді податків. Податки потрібні державі, щоб придбати товари для всієї країни. Держава будує дороги і лікарні, платить лікарям і вчителям - так гроші знову повертаються в економіку. «Кругообіг» грошей в економіці дає нам змогу заробляти, купувати і накопичувати. Без грошей важко уявити собі суспільство як. організм.

Самозахист - це грамотні дії споживача в будь-якій ситуації. В основу самозахисту споживачів мають бути закладені знання своїх прав і обов'язків, а також навички споживчої поведінки. Якщо ви збираєтесь купити який-небудь товар або замовити яку - небудь роботу чи послугу, то, щоб захистити себе від серйозних негативних наслідків, треба виявляти споживчу пильність.

Запам'ятайте: Чим більше спрощена процедура купівлі, тим складніше буде потім захищати свої права. Чим нижча ціна товару або послуги в порівнянні з середніми цінами на них, тим більша ймовірність, що вони низької якості або небезпечні для здоров'я. Чим необміркованіше зроблений вибір, тим імовірніше, що він невдалий. У всіх випадках угоди купівлі-продажу (купівлі товару), оформленні замовлення (роботи, послуги) необхідно отримати письмове оформлення цього факту. Для товарів досить товарного або касового чека. Для послуг (робіт) у квитанції обов'язково повинні міститися відомості: про дату початку роботи; про дату закінчення роботи; про вартість послуги (роботи) і порядок внесення оплати; гарантійний термін на послугу (роботу).

До кого і як звертатися. Якщо куплений товар не підійшов за формою, габаритами, фасоном, забарвленням, розміром або з інших причин не може

бути використаний за призначенням і якщо він не був у вживанні, збережений його товарний вигляд, споживчі властивості, пломби, фабричні ярлики, продавець враховуючи дня купівлі. Якщо в купленому товарі у встановлений заводом гарантійний термін, а якщо він не встановлений, то протягом 6 місяців, виявився дефект, доречніше звернутися до продавця. Якщо послуга (робота) не виконана у встановлений договором термін, претензію слід висувати керівнику підприємства. Якщо літак (поїзд, автобус та інші види транспорту зобов'язаний його обміняти протягом 14 днів, не) запізниться з прибуттям до кінцевого пункту, ви можете зробити у чергового вокзалу позначку про прибуття і висунути претензію перевізнику (підприємству, що надає послуги перевезення). При виникненні сумніву щодо якості продовольчих товарів вимагати у продавця показати сертифікат відповідності. При виникненні сумніву щодо якості м'яса і риби в торговельних підприємствах (крім базару) необхідно звертатися до санепідемстанції (відділ гігієни харчування).

У будь-якому з перерахованих випадків: якщо викликають сумнів смакові якості придбаного продукту, або є явні ознаки псування, або закінчився термін зберігання чи реалізації, покупець може звернутися до Державного комітету в справах захисту прав споживачів з письмовою заявою. Якщо споживач вирішив домагатися захисту своїх прав через суд. Скоріше всього, знадобиться юридична допомога. Оригінали всіх документів повинні залишатись у вас. Юристу до суду треба надати тільки ксерокопії документів. Оригінали документів слід взяти собою на судові засідання для того, щоб суддя міг порівняти з копіями і завірити своїм підписом. Крім необхідної кількості документів до суду юрист повинен підготувати по примірнику кожного документа для вас. Визначте для себе, на який вид юридичної допомоги ви розраховуєте.

Види юридичної допомоги: консультація (усна чи письмова). Підготовка й оформлення юридичних документів (претензій, позовних заяв). Участь у досудових переговорах зі стороною, яка порушила ваші права. Захист ваших інтересів у суді.

Законом України «Про захист прав споживачів» передбачено, що вимоги до продавця у зв'язку з виявленням дефекту товару протягом гарантійного терміну, споживач повинен висувати в порядку, встановленому законодавством України: подати продавцеві письмову заяву в двох примірниках про повернення товару неналежної якості і задоволення відповідних вимог.

Як правильно написати претензію.

Загальна схема написання претензій:

Керівнику магазину № ____
від (П.І.П. заявника)
(адреса)

ПРЕТЕНЗІЯ

Вказується, коли придбаний товар, за якою ціною, встановлений гарантійний термін, якими документами підтверджуються ці факти. Описується, коли був виявлений недолік у товару і в чому він полягає. Викладається одна з вимог згідно з законом.

Додаток: копія технічного паспорта на виріб.

Підпис

Схема позовної заяви.

До ..... районного суду м.....

Позивач: *вказати прізвище, ім'я, по батькові, адресу з зазначенням поштового індексу.*

Відповідач: *вказати найменування підприємства з зазначенням поштового індексу.*

ПОЗОВНА ЗАЯВА

про відшкодування матеріальних збитків і компенсацію моральної шкоди

_____ я уклав договір (стислий виклад суті справи)

Дата укладення договору

Ці факти підтверджуються доказами (наявність документів і показання свідків).

Відповідно до статті ..... Закону України «Про захист прав споживачів», прошу зобов'язати відповідача:

1.(викласти вимоги до відповідача)

2.

Додаток (перерахувати документи, що додаються до позову)

Дата

Підпис позивача або його представника.

Питання для самоперевірки та обговорення.

1.Якими видами знижок користуються ваші родичі?

2.Які види реклами для вас найбільше привабливі? Чому?

3. Чи виникало у вас почуття розчарування через придбання (рекламованого товару)?
4. Наскільки критично ви ставитеся до реклами?
5. З яких джерел збирається необхідна інформація про продавця?
6. Які існують види юридичної допомоги?
7. Чому слід залишати оригінали всіх документів у себе, а юристу і в суд віддати тільки копії?
8. Як ви вважаєте, коли краще надсилати позовну заяву до суду, а коли віддати її судді?
9. Складіть позовну заяву і претензію.